

CUMHURİYET SENATOSU

TUTANAK DERGİSİ

38 nci Birleşim

15 . 3 . 1978 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	Sayfa	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	92	
II. — GELEN KÂĞITLAR	92:93	
III. — YOKLAMA	93	
IV. — SORULAR VE CEVAPLAR	94	
A) <i>Yazılı Sorular ve Cevapları</i>	94	
1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, elektrik santrallarımıza ve enterkonnekte sisteminin kurulması teşebbüsüne ne zaman başlanacağına dair sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal'ın yazılı cevabı, (7/861)	94:97	97:98
2. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, Deniz		
		SÜRESİ İÇİNDE GÖRÜŞÜLMİYEN KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Basma-yazı tutanağın sonuna eklidir.)
		İshak Merttürk'ün özel affına dair kanun teklifinin Millet Meclisince reddolunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi : 2/389; C. Senatosu : 2/130) (S. Sayısı : 766) (Dağıtma tarihi : 7 . 3 . 1978) (Ret) (C. Senatosundaki bitiş tarihi : 15 . 3 . 1978)

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu Birleşim iki oturum yapan Genel Kurulda :
Yapılan yoklamalar sonucunda çoğunluğun bulun-
madığı saptandığından;

16 . 3 . 1978 Perşembe günü saat 15,00'te topla-
nılmak üzere Birleşime saat 15,40'da son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Rahmi Erdem

Divan Üyesi
Afyonkarahisar
Mustafa Celik

Divan Üyesi
Tabii Üye
Emanullah Çelebi

II. — GELEN KÂĞITLAR

Raporlar

1. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Baka-
mı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel
Kurulunun 1 . 11 . 1970 tarih ve 15 sayılı Haftalık
Karar Cetvelindeki 1274 sayılı Tahir Şanlı'ya ait
kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sa-
yılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel
Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komis-
yonunun, 20 . 6 . 1974 tarih ve 33, 3 . 3 . 1975 tarih
ve 33, 21 . 2 . 1977 tarih ve 33 sayılı raporları ile Ko-
misyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 33 sayılı
rapor hakkında tezkeresi (C. Senatosu : 4/169) (S.
Sayısı : 377'ye 3 ncü ek (Dağıtım tarihi : 14.3.1978)

2. — Eski Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in
Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun
22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetve-
lindeki 4243 sayılı Abdussamet Orhan Mestçi'ye ait
kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sa-
yılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel
Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komis-
yonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 163 sayılı raporu ile
Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih 163 sayılı
rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/291) (S.
Sayısı : 675'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

3. — Kütahya eski Milletvekili (Eski Maliye
Bakanı) Mesut Erez'in, Dilekçe Karma Komisyonu
Genel Kurulunun 28 . 5 . 1969 tarih ve 64 sayılı
Haftalık Karar Cetvelindeki 5106 sayılı Nuri Öner'e
ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve
140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın
Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma
Komisyonunun, 11 . 7 . 1974 tarih ve 51, 6 . 3 . 1975
tarih ve 51, 21 . 2 . 1977 tarih ve 51 sayılı raporları
ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve

51 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu :
4/199) (S. Sayısı : 402'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tari-
hi : 14 . 3 . 1978)

4. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun,
Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun
12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar
Cetvelindeki 5871 sayılı Şerife Önkafa ait kararın
Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilek-
çe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 1,
3 . 3 . 1975 tarih ve 1, 21 . 2 . 1977 tarih ve 1 sa-
yılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978
tarih ve 1 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Sena-
tosu : 4/163) (S. Sayısı : 361'e 3 ncü ek) (Dağıtım
tarihi : 14 . 3 . 1978)

5. — Kütahya eski Milletvekili Mesut Erez'in
Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun
12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar
Cetvelindeki 5872 sayılı İhsan Önesen'e ait kararın
Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilek-
çe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 7,
3 . 3 . 1975 tarih ve 7, 21 . 2 . 1977 tarih ve 7 sa-
yılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978
tarih ve 7 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Sena-
tosu : 4/160) (S. Sayısı : 360'a 3 ncü ek) (Dağıtım
tarihi : 14 . 3 . 1978)

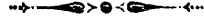
6. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Ba-
kanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel
Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık
Karar Cetvelindeki 15558 sayılı Aziz Ronabar'a ait
kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sa-
yılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Ge-
nel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Ko-
misyonunun, 6 . 6 . 1974 tarih ve 29, 3 . 3 . 1975

tarih ve 29, 21 . 2 . 1977 tarih ve 29 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 29 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/164) S. Sayısı : 265'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

7. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5875 sayılı Ayşe Dursun'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6.6.1974 tarih ve 3, 3.3.1975 tarih ve 3, 21 . 2 . 1977 tarih ve 3 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 3 sayılı rapor hakkında tezkeresi, (C. Senatosu :

4/162) (S. Sayısı : 362'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

8. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15564 sayılı Kemal Derin'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 4 . 7 . 1974 tarih ve 34, 6 . 3 . 1975 tarih ve 34, 21 . 2 . 1977 tarih ve 34 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 34 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/181) (S. Sayısı : 399'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili Rahmi Erdem

DİVAN ÜYELERİ : Mustafa Çelik (Afyonkarahisar), Mehmet Bilgin (Bingöl)

BAŞKAN — 38 nci Birleşimi açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Sayın üyeler, yapılan yoklama sonunda görüşmelere başlayabilmek için yeterli çoğun-

luğun bulunmadığı saptanmış olduğundan, 16 Mart 1978 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 15:10

IV. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, elektrik santrallerimizde ve enterkonnekte sisteminin kurulması teşebbüsüne ne zaman başlanacağına dair sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal'ın yazılı cevabı. (7/861)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delalet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
Prof. Fethi Çelikbaş

1. Halen inşa halinde kömüre dayalı elektrik santralleri hangileridir? İhaleleri hangi tarihte yapılmıştır ve her birinin gücü nedir?

2. Bu santrallerden devreye en erken girmesi mümkün olanları hangileridir? Bunların gecikmelerindeki sebepler nelerdir? Bu sebeplerin giderilmesi ve aynı zamanda bir daha tekerrür etmemesi hususunda ne düşünülmektedir?

3. Bu santrallerden dış finansmanı sağlanmış olup da, gerekli iç ve dış ödemeleri zamanında yapılmayarak gecikmeye uğrayanlar var mıdır? Gecikme süreleri ne kadardır? Ve gecikmenin telafisi hususunda ne düşünülmektedir?

4. Memleketinde enerji açığı maalesef her gün artmakta devam etmektedir. Bu duruma süratle bir çözüm getirmek üzere kısa sürede devreye girmesi mümkün olan santrallerin iç ve dış finansman ihtiyaçlarının karşılanmasında Hükümetçe bir öncelik uygulanması düşünülemez mi?

5. Sorularına verilecek cevapların ışığı altında, ayrıca içinde bulunduğumuz ve bir süre daha devam edecek olan döviz darboğazı içinde işletmesinde dövize ihtiyaç gösteren enerji santralleri kurulmasının isabeti hususunda ne düşünülmektedir?

6. Gazetelerde Balkan ülkeleri arasında gerçekleştirileceği bahis konusu edilen enterkonnekte sisteminin kurulması teşebbüsüne ne zaman başlanabilecektir?

TC

Enerji ve Tabii

15.3.1978

Kaynaklar Bakanlığı

Sayı : 112-115/052.2-20/111

Konu : Sayın Fethi Çelikbaş'ın yazılı soru önergesi hk.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 1.2.1978 tarih ve 14222/6215-7/861 sayılı yazıları.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde Bakanlığımıza gönderilen Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyesi Sayın Fethi Çelikbaş'ın, «Kömüre dayalı elektrik santrallerine» ilişkin yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Derin saygılarımla.

Deniz Baykal

Enerji ve Tabii

Kaynaklar Bakanı

Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyesi Sayın Fethi Çelikbaş'ın, «Kömüre dayalı elektrik santrallerine» ilişkin yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Soru 1 :

Halten inşa halinde kömüre dayalı elektrik santralleri hangileridir? İhaleleri hangi tarihte yapılmıştır ve her birinin gücü nedir?

Cevap 1 :

Halten inşa halinde bulunan kömüre dayalı elektrik santralleri, özellikleri ve ihale durumları ekli cetvelde gösterilmiştir.

Soru 2 :

Bu santrallerden devreye en erken girmesi mümkün olanları hangileridir? Bunların gecikmelerindeki sebepler nelerdir? Bu sebeplerin giderilmesi ve aynı zamanda bir daha tekerrür etmemesi hususunda ne düşünülmektedir?

Soru 3 :

Bu santrallerden dış finansmanı sağlanmış olup da, gerekli iç ve dış ödemeleri zamanında yapılmayarak gecikmeye uğrayanlar var mıdır? Gecikme süreleri ne kadardır? Ve gecikmenin telafisi hususunda ne düşünülmektedir?

Cevap 2 - 3 :

Bu santrallardan devreye en erken girmesi mümkün olanları Tunçbilek B1, Tunçbilek B2 ve Seyitömer 3 üniteleridir. Bunlardan :

a) Tunçbilek B1, tecrübe çalışmasına alınmış olup, ünitenin geçici kabul çalışmaları sürdürülmektedir.

b) Tunçbilek B2'nin Mayıs 1978 tarihinde,

c) Seyitömer 3'ün Temmuz 1978 tarihinde, devreye girmesi mümkün görülmektedir.

Dış ödemeleri çoğunlukla dış kredilere bağlanmış olan bu santralların öz kaynaklarımızdan ödenecek avans ve eskalasyon transferleri, içinde bulunduğumuz döviz darboğazı nedeniyle gecikmelere uğramış bulunmaktadır. Bu gecikmelerin ortadan kaldırılması ve santrallarda yeri gecikmelerin meydana gelmemesi için, gereken bütün önlemler alınmaktadır.

Soru 4 :

Memleketinde enerji açığı maalesef her gün artmakta devam etmektedir. Bu duruma süratle bir çözüm getirmek üzere kısa sürede devreye girmesi mümkün olan santralların iç ve dış finansman ihtiyaçlarının karşılanmasında Hükümetçe bir öncelik uygulanması düşünülemez mi?

Cevap 4 :

Ülkemizin karşı karşıya bulunduğu enerji açığının ananedeni olan santralların gecikmesi, özellikle iç ve dış finansman gereksinmelerinin karşılanamamasından dolayı ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, inşa halindeki santralların iç ve dış finansmanlarının karşılanmasına birinci derecede öncelik verilmekte ve bu konudaki darboğazların hızla giderilmesine çalışılmaktadır.

Soru 5 :

Sorularına verilecek cevapların ışığı altında, ayrıca içinde bulunduğumuz ve bir süre daha devam edecek döviz darboğazı içinde, işletmesinde dövize ihtiyaç gösteren enerji santralları kurulmasının isabeti hususunda ne düşünülmektedir?

Cevap 5 :

Döviz darboğazı içinde bulunan ülkemizde yeni enerji santralları planlanırken; işletmelerinde, yakıtlarında dövize gereksinme gösteren projeler yerine, tükenmez enerji kaynağı olan akarsularımız üzerinde kurulacak hidroelektrik santrallarına ve yerli enerji kaynağı olan linyite dayalı santrallara öncelik verilmektedir.

Soru 6 :

Gazetelerde Balkan ülkeleri arasında gerçekleştirileceği bahis konusu edilen caterkonnekte sistemin kurulması teşebbüsüne ne zaman başlanabilecektir?

Cevap 6 :

1974 yıl Haziran ayında Cenevre'de yapılan Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) VI ncı Büyük Elektrik Şebekeleri Ekspertler Toplantısında, Balkan ülkeleri elektrik sistemlerinin, kendi aralarında bağlanması önerilmiş ve 28 - 30 Nisan 1975 tarihinde Sofya'da düzenlenen toplantıda, teknik çalışmaların kapsamı saptanarak, bağlantının ilke ve çalışmalarını yürütmek üzere Koordinasyon Komitesi kurulmuştur. Üye ülkelerin (Türkiye, Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya ve Yunanistan) ikişer daimi temsilcisinden oluşan Koordinasyon Komitesi toplantıları, yılda iki kez olmak üzere, alfabetik sıraya göre üye ülkelerde yapılmaktadır.

Balkan ülkelerinin elektrik enerjisi bağlantısı ile ilgili teknik çalışmalar sürdürülmekte olup, çalışmaların ilk aşamalarının 1980 yılında tamamlanması öngörülmektedir. Çalışmaların bir bölümü de ülkemizde yapılmaktadır.

Bağlantının gerçekleştirilmesi için, şimdilik saptanmış kesin bir tarih olmamakla birlikte, 1985 - 1986 yıllarında tamamlanması olasılığı vardır.

Saygularıyla sunarım.

Deniz Baykal
Enerji ve Tabii
Kaynaklar Bakanı

CETVEL

İnşa Halinde Bulunan Kömüre Dayalı Elektrik Santralleri

Santralin Adı	Kurulu gücü (Megavat)	Yıllık üretim kapasitesi (Milyon Kilovatsaat)	İhale Durumu
Seyitömer 3 ncü ünite	150	900	14 paket halinde ihale edilmiştir. İşletme ve test çalışmaları sürdürülmektedir.
Tunçbilek 2 nci ünite	150	900	Anahtar teslimi olarak 1 . 7 . 1974 tarihinde ihale edilmiştir.
Afşin - Elbistan	4X340	4X1950	Paketler halinde ihale edilmiştir. İhale tarihleri şöyledir. — Buhar üretim tesisleri : 11 . 7 . 1974 — Türbo - generatör tesisleri : 12 . 7 . 1974 — Şalt tesisleri : Malzeme sevkiyatı tamamlandı. — Kömür alma ve kül atma tesisleri : Sevkiyat devam ediyor. — Su tasfiye tesisleri : Sevkiyat bitmek üzeredir. — Pompalar : 10 . 7 . 1975 — Transformatörler : 26 . 11 . 1976 — Genel montaj : 9 . 7 . 1976 — Alçak gerilim elektrik donatımı : 6 . 7 . 1976 — Soğutma kuleleri : 9 . 10 . 1976 — Yardımcı kazanlar : 11 . 2 . 1976 — Vinçler : — Makine dairesi vinçleri : 31 . 10 . 1977 — Montaj vinçleri : 30 . 6 . 1977 — Basınçlı hava tesisleri : 23 . 8 . 1977 — Hidrojen üretim tesisleri : 9 . 9 . 1977 — Kablo taşıyıcıları : 29 . 9 . 1977 — Müteferrik işler : Devam ediyor. — İnşaat işleri : Devam ediyor.
Soma B - 1, 2	2X165	2X990	Anahtar teslimi olarak 26 . 11 . 1976 tarihinde ihale edilmiştir.
Yatağan 1, 2	2X210	2X1200	Anahtar teslimi olarak 20 . 4 . 1977 tarihinde ihale edilmiştir.

Santralin Adı	Kurulu gücü (Megavat)	Yıllık üretim kapasitesi (Milyon Kilovatsaat)	İhale Durumu
Çayırhan 1, 2	2X150	2X990	Paket sistemi ile ihalesi öngörülen santralin : — Türbo - generatör tesisleri : 25 . 11 . 1976 — Buhar üretim tesisleri : 23 . 3 . 1977 — Sosyal tesisleri : 5 . 8 . 1976 — Saha düzenlemesi, altyapı ve yardımcı tesisleri : 16 . 5 . 1977 — Anabinalar inşaatı : 25 . 10 . 1977 tarihlerinde ihale edilmiştir. Diğer paketlerin ihale çalışmaları sürdürülmektedir.
Kangal 1, 2	2X150	2X900	Paket sistemi ile ihalesi öngörülen santralin : — Türbo - generatör tesisleri : 15 . 7 . 1976 — Santral binaları ile ilgili projeler : 5 . 9 . 1977 — Buhar üretim tesisleri : 22 . 4 . 1977 tarihlerinde ihale edilmiştir. Diğer paketlerin ihale çalışmaları sürdürülmektedir.
Çatalağzı B	150	900	Paket sistemi ile ihalesi öngörülen santralin : — Türbo - generatör tesisleri : 15 . 7 . 1976 — Buhar üretim tesisleri : 3 . 6 . 1977 tarihlerinde ihale edilmiştir. Diğer paketlerin ihale çalışmaları sürdürülmektedir.

2. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Fethi Çelikbaş'ın, Deniz Hukuku ve kıta sahanlığı alanında uluslararası ihtisas kazanacak diplomatlar yetiştirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair sorusu ve Dışişleri Bakanı A. Gündüz Ökçün'ün yazılı cevabı. (7/867)

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Dışişleri Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delalet buyrulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
Prof. Fethi Çelikbaş

Prof. Georges Scelle'in yazdığı «Plateau Continental et Droit International, 1955» adlı eserinde kıta sahanlığının hukuki tarifinden bahseden paragrafının dipnotunda, Birleşmiş Milletler Teşkilatının 6 ncı Komis-

yonunda (1954) konuşan Türk diplomatı «Akant'ın ileri sürdüğü müzalaara atıf yapılmıştır.

1. Adı geçen bu diplomatımız halen nerede vazifededir? Unvanı nedir? Dışişleri Bakanlığına ne zaman intisap etmiştir ve o tarihten bu yana nelerde görev yapmıştır?

2. Kıta sahanlığının Türkiye için arz ettiği hayati ehemmiyet izahtan varestedir. Bu itibarla Dışişleri Bakanlığımız teşkilatında bu konuda ihtisaslaşmasına imkân ve fırsat verilen diplomatlarımız var mıdır? Genellikle deniz hukuku, özellikle kıta sahanlığı alanında uluslararası ihtisas kazanacak diplomat yetiştirilmesi hususunda Bakanlık ne düşünür?

3. Deniz hukuku konferansına katılan delegasyonlarımızda, kıta sahanlığı bahsinde yetmiş tecrübeli diplomatlarımızın da devamlı olarak bulunulması sorununu Bakan olarak nasıl karşılırsınız?

T.C.

Dışişleri Bakanhğı 13 . 3 . 1978
Sayı : 6016/126-17
Araştırma ve Siyaset
Planlama Gn. Müd.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İLGİ : 20.2.1978 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü
14.369-6276/867 sayılı yazıları.

Cumhuriyet Senatosunun Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyelerinden Sayın Prof. Fethi Çelikbaş'ın Bakanlığımıza yönelttiği yazılı soruya ilişkin yanıtım ilişikte sunulmuştur.

Yanıt metninin Sayın Çelikbaş'a iletilmesini saygılarımla sunarım.

A. Gündüz Ökçün
Dışişleri Bakanı

Araştırma ve Siyaset Planlama Gn. Md.

Sayın Prof. Fethi Çelikbaş

Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye

Yazılı olarak yanıtlamak üzere Bakanlığımıza yönelmiş bulunduğunuz soru önergesinde değindiğimiz hususlara ilişkin yanıtlarımı sırasıyla aşağıda sunuyorum.

1. Halen Protokol Genel Müdürlüğü nezdinde Bakanlık Müşaviri olarak görev yapan İhan Akant'ın ünvanı «Ortaelçi» dir. Dışişleri Bakanlığımıza 1941 yılında girmiştir. Girişinden bu yana bulunduğu görevler kronolojik sıra ile şöyledir :

İkinci Dairede Aday Meslek Memuru, III. Kâtip
1941-1942

Şifre Kazemünde II. nci Kâtip 1945
Moskova Büyükelçiliğinde II. Kâtip 1945-1948
Kopenhag Büyükelçiliğinde II. Kâtip 1948-1950
Birinci Dairede II. Kâtip, Başkâtip 1950-1951
Birişmiş Milletler Daimi Temsilciliğinde Ortaelçilik Başkâtipi 1951-1956

Milletlerarası Ekonomik İşler Dairesinde Şube
Müdürü 1956-1958
Tahran Büyükelçiliğinde Ortaelçilik Müsteşarı
1958 - 1960

Tahran Büyükelçiliğinde Müsteşar 1960-1963
Personel Dairesinde Şube Müdürü 1963
Arşiv Ulaştırma Dairesinde Şube Müdürü, Şifre
Md. Tedvire Şube Müdürü 1963-1965
Libya Büyükelçiliği Müsteşarı 1965-1968
Atina - Pire 1 nci Sınıf Başkonsolosu 1968-1970
Genel Sekreterlik Refakatinde Daire Reis Muavini Genel Müdürü 1970

Milli Güvenlik Kurulu Sekreteryasında görevli
1970-1971

Konsolosluk D. Genel Müdürlüğünde Müşavir
1971-1972

Rotterdam Başkonsolosu, Başkonsoloshu Tedvire Memur, Ortaelçi 1972-1974
Rabat Büyükelçiliği Elçi Müsteşarı 1974-1976
Protokol Genel Müdürlüğünde Bakanlık Müşaviri 1976

2. İkinci ve üçüncü sorularımızı birarada yanıtlamak istiyorum. Deniz Hukuku Konferansına katılan delegasyonlarımızda, Deniz Hukuku ile ilgili konularında ve bu soruna ilişkin diğer alanlarda yetmiş ve deney kazanmış Bakanlığımız mensuplarının yer almalarına itina olunmaktadır. Diğer taraftan, Deniz Hukuku Konferansına Hükümetimizi temsilen katılan delegasyonlarımızda devamlılığın ve uzmanlaşmanın olanaklar ölçüsünde sağlanması da, üzerinde önemle durduğumuz noktalardan biridir. Ayrıca anılan delegasyonlarımızda, Dışişleri Bakanlığı memurlarının yanında diğer Bakanlık ve kuruluşlarımızdaki uzmanlar ile üniversite öğretim üyelerimiz de görevlendirilmektedir. Saygılarımla bilgilerinize sunarım.

A. Gündüz Ökçün
Dışişleri Bakanı

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

38 NCI BİRLEŞİM

15 . 3 . 1978 Çarşamba

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ
KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — 13 . 7 . 1965 tarih ve 648 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 111 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir ek geçici madde eklenmesi hakkında Kanunun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi : 1/95; C. Senatosu : 1/557) (S. Sayısı : 762) (Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1978) (Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.) (C. Senatosundaki bitiş tarihi : 15 . 3 . 1978)

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA
GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — İshak Merttürk'ün özel affına dair kanun teklifinin Millet Meclisince reddolunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi : 2/389; C. Senatosu : 2/130) (S. Sayısı : 766) (Dağıtma tarihi : 7 . 3 . 1978) (Ret) (C. Senatosundaki bitiş tarihi : 15 . 3 . 1978)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

Toplantı : 17 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 766

İshak Merttürk'ün Özel Affına Dair Kanun Teklifinin Millet Meclisince Reddolanın Metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu. M. Meclisi : 2/389; C. Senatosu : 2/130)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 10)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1224*

16 . 2 . 1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 14 . 2 . 1978 tarihli 105 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla reddedilen, İshak Merttürk'ün Özel Affına dair kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu teklif 18 . 1 . 1978 tarihinde Başkanlıkça Adalet Komisyonuna havale edilmiş ve Genel Kurulun 8, 14 . 2 . 1978 tarihli 103 ve 105 nci birleşimlerinde görüşülerek reddedilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 10)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunca hazırlanan ve 4 ncü dönemde görüşülemeyerek kadük olan, İshak Merttürk'ün Özel affına dair kanun tasarısını (1/533) İçtüzüğüün 78 nci maddesi gereğince yeniliyorum.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

**İçel Milletvekili
Süleyman Şimşek**

Dilekçe Karma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dilekçe Karma Komisyonu
Dilekçe Kar. Kom. No. : 5850/5850

21 . 2 . 1977

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz Genel Kurulunun 2.2.1977 tarihli toplantısında özel affına karar verilen İshak Merttürk'e ait hazırlanan kanun tasarısı ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerini saygı ile arz ederim.

Dilekçe Karma Komisyonu Başkanı
İçel Milletvekili
Süleyman Şimşek

GEREKÇE

Dilekçi İshak Merttürk'ün olay gününden 1 gün önce ahababı Ziya İskenderoğlu'na giderek, Hopa'nın Başköyünde yakınlarının düğününde bulunmak üzere ailelerini götürmek için arabasını istediği ve ailesiyle Hopa'ya gittiği, ailesini yakın akrabasına bıraktıktan sonra arabanın kaportasında mevcut bir arızayı gidermek maksadıyla olay yerine yakın bir yerde olan tamir atelyesine arabayı götürmek üzere hareket ettiği ve Hopa eczanesi önünde; daha önce 1972 senesinde Merttürk ve Şimşek aileleri arasında meydana gelen silahlı bir çatışmada İshak Merttürk ailesinden 3 kişinin ölümüne sebebiyet vererek, belirli bir süre cezaevinde hükümlü olarak kaldıktan sonra aftan yararlanarak çıkmış olan ve Borçka'ya babasını görmeye gelmiş bulunan ve olay günü Hopa'dan gezinen İshak Şimşek, Cemal ve İzzet Şimşek'le karşılaştığı, bu karşılaşma sonucu mevcut husumet nedeniyle her iki tarafın da silahlarına sarılarak ateş ettiği ve İshak Merttürk'ün 14 el tabanca ile Cemal ve İshak Şimşek'i ağır ve hafif yaraladığı, bu arada İshak Şimşek'in de ateşe cevap verdiği sabit olduğundan Artvin Ağır Ceza Mahkemesinin, 11 . 3 . 1976 tarih ve Esas No. : 1975/20 Karar No. : 1976/15 sayısıyla dilekçi İshak Merttürk'ün; İshak Şimşek ve Cemal Şimşek'i öldürmeye teşebbüs suçundan TCK 448 nci maddesi ve 59/2 nci maddesi ile sanığa verilen ağır hapis cezaları TCK'nun 71 nci maddesi uyarınca neticeten yirmi altı sene, sekiz ay müddetle ağır hapis, ayrıca 6136 sayılı Kanunun 1308 sayılı Yasa ile değişik 13 nci maddesi ve TCK 59/2 maddesi uyarınca da 10 ay müddetle hapsine ve 416 lira 60 kuruş ağır para cezası ile mahkûmiyetine, toplam olarak verilen ceza ile hapis ve para cezalarının miktar ve mahiyetleri ayrı olduğundan ayrı ayrı infazına karar verilmiştir. Bu hüküm Yargıtayca da onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Hükme sebep olan maddi hadisede; olayla ilgili olarak Merttürk ve Şimşek aileleri arasında 4 sene önce vukubulan silahlı çatışmada dilekçi İshak Merttürk'ün ailesinden 3 kişinin ölümüyle sonuçlanan husumetin her iki tarafı uyanık ve tetikte bıraktığı, bu nedenle tamamen tesadüf olan (ki olay yerinin pusu kurmaya müsait olmayışı bunu kanıtlamaktadır.) bu ani karşılaşma neticesinde her an vurulurum endişesiyle dilekçinin silaha sarıldığı ve 14 el tabanca ile 2 ve 7 metre mesafeden mağdurlara ateş ettiği halde ölümüne sebebiyet vermemiş olduğu, öldürme niyetinin taşınmadığını kanıtlayacağından dilekçinin öldürecekler korkusu ile kendini savunmak için bu fiili işlediği dikkate alındığında, mahkemenin kanaatine müdahale etmeden hükmedilen cezanın affı halinde 27 yaşında olan dilekçinin genç yaşta kanunlarımızın katı hükümleri altında ezilmesine

müsaade edilmemesi ile kendisinin ve çocuklarının istikbalinin sönmemesinin cemiyet için sosyal fayda olacağı düşünülerek, TBM Meclisi adına niyabeten vazife gören Dilekçe Karma Komisyonu 2 . 2 . 1977 tarihli toplantısında İzmir Milletvekili Neccar Türkcan'ın çekimsiz oyu ile diğer üyelerin oyçokluğu ile, af dileğinde bulunan İshak Merttürk'ü yukarıda belirtilen hal ve sebeplerle özel affa mazhar görmüştür.

Başkan
İçel Milletvekili
Süleyman Şimşek

Başkanvekili
Tabii Üye
Muzaffer Yurdakuler

Sözcü
İzmir Milletvekili
Çekinsiz
Neccar Türkcan

Kâtip
Sivas Senatörü
Âdil Altay

Kâtip
Gaziantep Milletvekili
Mehmet Bozgeyik

Hatay Milletvekili
Sabri İnce

İçel Milletvekili
Oral Mavioğlu

Muş Milletvekili
A. Hamdi Çelebi
İmzada bulunamadı

Sivas Milletvekili
Ahmet Arıkan

Urfa Milletvekili
Mustafa Kılıç

Van Milletvekili
Kinyas Kartal

İÇEL MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN ŞİMŞEK'İN TEKLİFİ

İshak Merttürk'ün Özel Affına Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — Adam öldürmeye teşebbüs ve 6136 sayılı Kanuna muhalefet etmek suçundan, Artvin Ağır Ceza Mahkemesinin 11 . 3 . 1976 tarih ve Esas 1975/20, Karar 1976/16 sayılı olup Yargıtay'ın ilamıyla onanarak kesinleşen hükmü ile 26 sene 8 ay müddetle ağır hapis ve 10 ay müddetle hapis ve 416 lira 60 kuruş ağır para cezasına, hükümlü, Mecitoğlu, Fatma'dan 24 . 3 . 1950 tarihinde doğma, Borkça ilçesinin Düzköyü nüfusunda kayıtlı olup aynı yerde oturan İshak Merttürk'ün cezaları, bütün hukuki neticeleri ile birlikte affedilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

Adalet Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/389
Karar No. : 10

27 . 1 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

Geçen yasama döneminde TBMM Dilekçe Karma Komisyonunca hazırlanarak TBMM'ne sunulan, ancak görüşülemeyerek kadük olan; İshak Merttürk'ün özel affına ilişkin kanun tasarısı, İçel Milletvekili Süleyman Şimşek tarafından yenilenerek teklif haline getirildiğinden, Komisyonumuza havale olunmuş ve Adalet Bakanlığı temsilcisinin de hazır bulunduğu bir toplantıda tetkik ve müzakere edilmiştir.

Komisyonumuzun; affı istenen şahsın özel af için aranan yaşlılık, hastalık gibi şartlara sahip olmaması ve bu suçu işlemiş yüzlerce şahıs içinden yalnızca bir kişinin affının eşitlik ve cezaların mutlak olması prensiplerine aykırı düşeceği nedenleriyle anılan teklifi uygun bulmayarak reddetmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere işbu rapor saygıyla sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı
Ankara
İsmail Hakkı Köylüoğlu

Afyonkarahisar
Hasan Akkuş

İçel
Ramazan Çalışkan

Trabzon
Lütfi Göktaş

Başkanvekili
Trabzon
İ. Vecdi Aksakal

Çorum
M. Kemal Biberoğlu

Kırşehir
Doğan Güneşli

Urfa
Celâl Paydaş
(İmzada bulunamadı)

Zonguldak
Köksal Toptan

Sözcü
Kahramanmaraş
Mehmet Yusuf Özbaş

Erzincan
Lütfi Şahin

Sivas
Tevfik Koraltan

Uşak
M. Selâhattin Yüksel

Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/130
Karar No. : 33

1 . 3 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığına

1. İçel Milletvekili Süleyman Şimşek tarafından yapılan ve Artvin Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 11 Mart 1976 tarih, 1976/20 Esas ve 1976/15 Karar sayılı hükümle;

I - İshak Şimşek'i öldürmeye tam teşebbüsten T. Ceza Kanununun 448, 62 ve 59 ncu maddeleri uyarınca 13 yıl 4 ay ağır hapis cezasına,

II - Cemal Şimşek'i öldürmeye tam teşebbüsten T. Ceza Kanununun 448, 62 ve 59 ncu maddeleri uyarınca 13 yıl 4 ay ağır hapis cezasına,

III - Ruhsatsız silah taşımaktan 6136 sayılı Kanunun 1308 sayılı Kanun ile değiştirilen 13 ve T. Ceza Kanununun 59 ve 36 ncı maddeleri uyarınca tabanca ve mermilerin müsaderesine, 10 ay hapis ve 416 lira 60 kuruş ağır para cezasına, ve

Cezaların birleştirilmesi suretiyle sonuç olarak 26 yıl 8 ay ağır hapis, 10 ay hapis ve 416 lira 60 kuruş ağır para cezasına mahkûm edilmiş ve hakkındaki bu hüküm, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü ifadesiyle Adalet Bakanlığından gönderilen 23 Ağustos 1976 tarih ve 36542 sayılı yazı ile verilen bilgiye göre Yargıtayca onanarak kesinleşmiş bulunan İshak Merttürk'ün cezalarının bütün hukuki neticeleriyle birlikte affedilmesi biçimindeki kanun teklifi, Millet Meclisi Genel Kurulunun 14 Şubat 1978 tarihli 105 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla reddedilmesi ve Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığının 18 Şubat 1978 tarihli havalesiyle Komisyonumuza gönderilmesi üzerine, Komisyonumuzun 1 Mart 1978 tarihli toplantısında Adalet Bakanlığı temsilcisi de hazır olduğu halde görüşülmüştür.

2. Komisyonumuz; hükümlü İshak Merttürk'ün mahkûmiyetine konu olan suçların mahiyetlerine, işleme biçimlerine ve öldürülmesine teşebbüs olunan kişilerden İshak Şimşek hakkında olay sırasında hükümlü İshak Merttürk'ü öldürmeye tam teşebbüsten T. Ceza Kanununun 448 ve 62 nci ve ruhsatsız silah taşımaktan 6136 sayılı Kanunu 1308 sayılı Kanun ile değiştirilen 13 ncü maddeleri uyarınca açılan kamu davası sonunda, yukarıda 1 nci maddede tarihi, esas ve karar sayıları bildirilen hükümlü, T. Ceza Kanununun 49/2 nci maddesine uygun olarak İshak Merttürk'ü öldürmeye tam teşebbüsten ceza tayinine mahal bulunmadığına, sadece ruhsatsız silah taşımaktan 6136 sayılı Kanunu 1308 sayılı Kanun ile değiştirilen 13 ve T. Ceza Kanununun 59/2 ve 647 sayılı Kanunun 6 ncı maddelerine uygun olarak 10 ay hapis ve 416 lira 60 kuruş ağır para cezasıyla cezalandırılmasına ve cezasının ertelenmesine karar verilmiş olmasına göre hadisede af müessesesinin dayandığı ilke ve güttüğü amacın mevcut olmadığı görüşüne vararak, sözü edilen af teklifinin reddedilmesine oy birliğiyle karar vermiştir.

3. Komisyonumuz; sözü edilen kanun teklifinin Millet Meclisi Yüce Başkanlığınca bu Meclis Adalet Komisyonuna havale edildiği tarihin 18 Ocak 1978 ve Millet Meclisi Genel Kurulunun 14 Şubat 1978 tarihli 105 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla reddolunmasından sonra Cumhuriyet Senatosu Yüce Başkanlığına gönderildiği tarihin de 16 Şubat 1978 olduğunu ve Anayasamızın 92 nci maddesi hükmünü göz önünde bulundurarak teklifin Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesinin istenmesine de karar vermiştir.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun tasviplerine arz edilmek üzere Yüce Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Tokat <i>Zihni Betil</i>	Sözcü İstanbul <i>Fevzi Hakkı Esatoğlu</i>	Kâtip Samsun Şaban Demirdağ Toplantıda Bulunamadı
Bursa <i>Şeref Kayalar</i>	C. Bşk. S. Üye <i>Safa Reisoğlu</i>	Çankırı Gürhan Titrek Toplantıda Bulunamadı
Hatay Mustafa Deliveli Toplantıda Bulunamadı	İstanbul <i>Ali Oğuz</i>	İzmir <i>Kâmran Erkmenoğlu</i>
Niğde Ergun Özkan Toplantıda Bulunamadı	Sivas <i>Muhittin Taylan</i>	Tabii Üye Mucip Altaklı Toplantıda Bulunamadı
Tabii Üye Ahmet Yıldız Toplantıda Bulunamadı	Tekirdağ <i>Hayri Mumcuoğlu</i>	Uşak <i>Ahmet Tahtakılıç</i>

